

Spolufinancováno
Evropskou unií

Anotace příspěvků Konference pracovníků terapeutických komunit 2025

STŘEDA 2. 4.

Registrace a ubytování – od 16 hodin (registrace do 19 hodin)

19:00 Večeře

20:00 Komentovaná výstava obrazů

ČTVRTEK 3. 4.

7:30–9:30 Registrace, ubytování

8:00–9:30 Snídaně

10:00 Zahájení

10:10–11:40 Blok pro 2 příspěvky (90 min)

Toto nie je liečba, to sú lázne..!?

Josef Radimecký, Jakub Solčány (TK WHITE LIGHT 1)

TK WHITE LIGHT I v Mukařově pro léčbu lidí se závislostmi zahájila svoji činnost v říjnu 1993 a nedávno oslavila více než 30 let své existence. Za tu dobu poskytla služby pobytové léčby více než 950 klientkám a klientům a psychosociální podpory a/nebo rodinné terapie více než 2000 jejich blízkým. Původní model práce s klienty vycházel z inspirace amerických terapeutických komunit pro závislé, který stavěl na „drsné lásce“ (tough love). Byl sice mírně říznutý modelem švýcarských TK pro mladistvé klienty se závislostí na heroinu, ale přesto šlo – oproti současnosti – o mnohem tvrdší přístup ke klientům.

Při pohledu zpět si musíme připustit, že náš současný model práce s klienty vystihuje výrok bývalého pacienta PL Červený Dvůr, který přijel na sjezd pacientů

po 30 letech a my jsme si jej vypůjčili do názvu prezentace. I naši bývalí klienti, když přijedou po několika desítkách let na výroční komunitu, se diví, jak je – podle jejich názoru – náš současný model práce s klienty komunity „měkký“. Je pravda, že jsme v počátcích existence naší komunity zastávali názory a přístupy – zejména co se týká cílové skupiny služby, cílů práce s klienty, postupů či pravidel – které jsme postupně z různých důvodů opustili. I když jsme je řadu let uplatňovali, časem jsme došli k závěru, že – jak by řekl Jára Cimrman: „ano přátelé, tudy cesta nevede“. Přišli jsme ale i s přístupy, které jako „slepé cesty“ označovali kolegové z jiných terapeutických komunit a dnes je běžně používají. V příspěvku se pokusíme o jakousi inventuru těchto „slepých cest“ a podrobíme je kritické a snad i trochu úsměvné diskusi.

Současná identita a teoretická východiska TK

Martin Hulík (TK SANANIM Němčice)

Autor chce přispět do diskuze o současné identitě TK v situaci „nových“ nespécifických standardů RVKPZ, vyčerpané reformy psychiatrické péče a číhající demografické krize. Shrnuje některé teoretické zdroje o TK s otázkou, zda jsou stále platné a v praxi známé. Jsou TK stále místem inovací a odvahy, nebo nás předběhly psychiatrické nemocnice a nové typy služeb? Čeho se máme zbavit, abychom nebyli konzervativní nedostupnou a nevlídnou entitou, málo atraktivní pro klienty i nové pracovníky? Co si naopak nutně potřebujeme do dalších let ponechat?

11:40–13:00 Oběd

13:00–14:30 Blok pro 2 příspěvky (90 min)

Odkud a kam? Obrázky z minulosti, současnosti a budoucnosti terapeutických komunit

Jakub Kabíček (TK Advaita)

Ve své přednášce připomínám předivo kořenů, které formuje současnou podobu terapeutických komunit v Čechách. Zmiňuji tzv. dvě větve terapeutických komunit – hierarchickou a demokratickou a vracím se k Synanonu a britské poválečné psychiatrii. Věnuji se také českým kořenům. Mj. práci F. Knoblocha, J. Skály a S. Kratochvíla. Zmíním také pozoruhodnou, a nyní opět aktuální, práci M. Hausnera v 60. letech v Sadské u Nymburka.

Dále pak reflektuji proměnu klientely i metody od 90. let do současnosti.

Rád bych také nabídl prostor k diskusi např. k otázkám:

Kde jsou v TK hranice individualizace péče?

Kam se podělo Kooymanovo rozetnutí farmakologického kruhu a kde jsou hranice medikace?

Bereme všechny? Kdo není indikovaný do TK? A je vůbec důležitá skladba klientů, nebo TK pobere vše?

Slepá ulička jako hlavní cesta? aneb „Kdo způsobil, že sám náčelník vydává tak zvrácené rozkazy?“

Patrik Folíř (TK Sejřek), Jan Sobotka (Institut Origanum)

Historický exkurz dvou přátel, zasažených cca třiceti lety práce v terapeutických komunitách, ale i dalších terénních, ambulantních i pobytových službách, reformou péče o duševní zdraví a různými rolami zdravotních a sociálních služeb. Zamysleme se nad vývojem vztahu klient/pacient – pracovník, nad tématem moci klientů i pracovníků a nad tím kdo reálně určuje pravidla, normy a hranice.

14:30–15:00 Přestávka, občerstvení

„Podpora profesionalizace činnosti Asociace poskytovatelů adiktologických služeb“
(číslo projektu CZ.03.02.02/00/22_039/0001378)

15:00–16:30 Blok pro 3 příspěvky

Kudy vede cesta? aneb naše nejistota při práci s klienty sociálních služeb

Jan Mokřý (TK Sejřek)

Stává se Vám, že jsou situace s klienty, kdy si nejste jistí, jak se máte zachovat?

Nebo patříte mezi vyvolené, kteří si vždy vědí rady?

Téma nejistoty při práci s klienty sociálních služeb poukazuje na častou složitost situací, které pracovníci v sociálních službách s klienty řeší.

Příspěvek se zaměřuje na důvody a projevy této nejistoty a možná nabídne i nějaký nápad, jak nejistotě předcházet.

Bít či nebít, to je oč tu běží

Miloslav Čech, Anna Havlíčková (TK Vršíček)

Zkušenosti s relapsem v komunitě. Je přístup, kdy ponecháme klienta po relapsu v komunitě, slepou uličkou?

Příklady z naší praxe na Vršíčku. Jak pracujeme s relapsem ve skupině.

Téma slepé uličky a tvorba chronických abstinentů

Oldřich Bažant (Unie lidí se zkušeností se závislostí, z. s.)

Je to opravdu na celý Život? A co lidé ve vztazích? Jakou mají šanci oni?

Cílem příspěvku je přispět pohledem na Slepá místa v úzdravě klientů. Hlavním bodem bude podívat se na neodpojené lidi. V stále se opakujících cyklech **RECIDIVA – LÉČBA – RELAPS – LÉČBA**. Jaké jsou vaše zkušenosti s Chronicitou?

Přestávka 30 min

17:00–18:00 Blok pro 2 příspěvky

Nejen my stárneme aneb budou ještě „zátěžovky“ zátěžové?

Filip Švehelka, Jakub Huryta (TK Renarkon)

Jaký má vliv stárnutí týmu na zátěžové programy? Jakou roli v nich hrají absolventi? Co si zažijí (nejen) klienti?...Emocionální turbulence, stresové situace, pocit osamění, pocity vlastních pochybností, konfrontace s vlastními limity – jsou výzvy, které je čekají. Zvýšení fyzické a psychické odolnosti, schopnost kooperace, nadhled, sebevědomí, motivaci, sociální interakci, humor, spolupráci, a překonání krizí jsou jejich odměny. A to všechno bez zbytečného tlaku – protože víme, že cesta k uzdravení není sprint, ale dlouhá a smysluplná jízda. Kdo je zvládne, bude silnější než kdy předtím.

Ze ztroskotance vrcholový sportovec – Očekávání klienta versus ambice terapeuta versus realita aneb Slepá ulička, ze které se snažíme během akce ve zdraví vycouvat

Marek Laštovica (TK Fides), Pavel Svodoba

Před akcí vládne na komunitě všeobecná nervozita. Atmosféra je plná různorodých očekávání a představ, na škále od všichni tam umřeme, po procházku růžovým sadem. Pak to konečně přijde: „Co nemáme nepotřebujeme.“ „Zážitek nemusí být příjemný, ale měl by být intenzivní.“ „Plán od slova planý.“ Proces realizace terapie dobrodružstvím je dynamickou směsicí nápadů, očekávání, představ, ambic, strachu, obav, euforie a mnoho dalšího. Pokusíme se vás tímto procesem provést na příkladech akcí, které realizujeme na TK Fides. Akcí, které občas dopadnou jinak.

19:00–24:00 Raut, společný večer, muzika (Spazier Gang)

PÁTEK 5. 4.

8:00–9:30 Snídaně

10:00–11:00 Blok pro 2 příspěvky

Slepé uličky psychiatra v terapeutické komunitě – příběh klientky v substituční léčbě

Ronald Marek

Kazuistika ženy s duální dg., kterou jsem jako psychiatr měl v péči necelé dva roky. Nejprve v rámci metadonového substitučního programu v Brně. Poté po opakovaně neúspěšných ústavních detoxech nastoupila na komunitní léčbu do TK Sejřek. V komunitě bohužel vydržela jen 3 týdny. 10 dní po odchodu z komunity byla nalezena mrtvá ve svém podnájmu v Brně.

Pracovní terapeut nedělá terapii, nemá na to vzdělání. Vážně?

Dobruška Vaněčková, Karel Chodil (TK SANANIM Karlov)

Autoři se ve svém příspěvku zabývají otázkou, jak pracovník bez odborného terapeutického vzdělání přispívá k úzdravě klienta v terapeutické komunitě. Zkoumají účinky intervencí poskytovaných těmito pracovníky a diskutují, zda je možné mluvit o terapii, resocializaci, nebo zda je terminologie nepodstatná. Cílem příspěvku je také vyvolat diskusi na toto téma, založenou na sdílení zkušeností publika.

Přestávka 30 min

11:30–12:30 Blok pro 2 příspěvky

Transformace a adaptace organizace Krok Kyjov, z.ú. po 25 letech

Michaela Zápecová, Štěpán Pantlík (TK Krok)

- historie a vývoj
- proces transformace
- vliv na externí a interní vztahy
- reflexe a budoucí směřování

Případové studie (Konkrétní příklady z praxe):

- úspěšné a neúspěšné příběhy - prezentace, které ilustrují výzvy a úspěchy léčby (klient FX a klientka AY).

„Už to není, co bývalo“ - 5 let fungování s dětmi v TK v Podcestném Mlýně

Martina Formánková, Jana Křenová (TK Podcestný Mlýn)

Letos v dubnu je to pět let, co do *Programu pro rodiče s dětmi* nastoupila první klientka se svojí dvouletou holčičkou. Nejen přípravná fáze, ale zejména první měsíce a roky fungování programu přinášely nečekané výzvy a také nejednu slepou uličku, ze které jsme museli uhnout jinam, případně „vzít zpátečku“, prostě úplně „vycouvat“. Praxe náročné léčby pro těhotné klientky, novopečené maminky, ale i zkušené rodiče přináší i nadále témata, která náš tým nutí k diskuzi a přehodnocování toho, co tu bylo doposud. Zkrátka, i po pěti letech jsme stále na cestě.

12:30 Ukončení konference, oběd